

Lietuvos T.S.
Centr.Bibliotek
Mokslin Akad

Tilžės Releiwis

su niekų nekaštūjancze Priedetta:

„Landwirthschaftliche Mittheilungen“ (Zemes=Gaspadorystes Zines).

Tilžės Releiwis, kas Vėtręsiq išdūdams laštija
ant Bertainio Meto 50 Pen.

Apstelawimai yra nu bile kolio Posto priimami, arba
ir paczaj Drukoriijo

J. Reylanderio bey Sunaus

Tilžėje, Aukštoje Ulyce, 67 (Hohe Str. 67).

Apstakimai,

Drukorių Tilžės Releivo funkciami laštūja po 10 Pen.

Prišulymai 20 Pen.

uz ložnq smulkius Rahtais išpauštq Tilž.

Gromatos dėl Tilžės Releivo paties išražomos yra
dabar i Skaisgirių ausliunciamos.

Nro. 52.

Tilžėje, 26. Decemberi.

1890.

Bafwietimas.

Senamjam Metui ant Babaigd̄s einant, meldziame Skaitytojus šio Laikraščio jau Česu

Apstelawimus ant pirmojo Bertainio sekancio Meto

Postui padūti, jeiš Bafwietimas nenusidūtu, kursai Kartais Klapatus liubja padaryti; Apstelawimai yra nu visū postū, o Tilžėje ir nu pacjōs Drukorijos, Aukštojoj Ulyejoj Nr. 67, priimami.

Musū Laikraštis pasiliks sawo ižžoliškam Mierui ir toliaus viernas, tokius Suradymus pargabendams, urie Lietuvininkų Reikalams pritinka, ne Partijū senen ištryptūsius Tatus paškuy mindams ir ant Partijū Vaibū abodams, bet tūm Šelin eidams, nu kurio Wisk galima apžvalginti; ne koki šwetimq Šeklq tarp musū Gimines žmoniū išbarstydamas, bet paprastaję ir pažystamaję, butent ant Vaimēs pries Diewą beh jo Dawadus, ant Wiernybēs pries Zemēs Tēwą, ant Padabojimo Zemēs Zokanū, o galianey ir ant sanvoringo Pasielgimo pries Artima paragindams. „Tilžės Releiwis“ pargabes, kas ant atviro Apžvejimo videra ir Skaitytojims ant Žinojimo beh Pasimokinimo ir Pajegd̄s naudinga yra.

Nu 1. Januaryjaus 1891 su musū Laikšku ne menkas Pervileitimas nusidūs! Su nauju Metu pradēs

„Tilžės Releiwis“

du Kartu per Nedele

žeiti, butent: Seredoj bey Subatoj.

Volikloji Pribetka: „Landwirthschaftliche Mittheilungen“ nebibus toliaus „Tilžės Releivini“ priglaudziamā; iž tay ale musū Laiklas daugiaus žiniū kaip ikihiol apie Zemēs Gaspadorystę lietuviškoj Kalboj pargabes. Abrozai, kurie jau ikihiol Kartais musū Laikše Wietos rado, bus nu minetojo Laiko tankiaus „Tilžės Releivij“ matomi.

Už tą Wiską ale „Tilžės Releiwis“, kaip ikihiol, teip ir toliaus:

tift 50 Pf.

int Meto-Bertainio tekaštūs!

Wisi tie, kurie „Tilžės Releivi“ Reylanderio Knygū Drukoriyoj už 2 Markiu ant eejelo Meto apstelliūja, gauna

wienas lietuviškas Kalendras dikay.

„Tilžės Releivo“ Redyste.

Kas paslūtiname Čeze Swiete nūsidawe.

Iš Wokietijos.

Berlyne, 14. Dec. Laičkastis „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ praneša, kad pagal Giecoraus Padavadyjimą Berlyne viena Dombagynęcia kaip Misiūs, bėg Sklepo-Bažnyčia už 10 Milijonų Markių tur buti pabudavojama; iškiloliukieji Aprokatimai prašo, kad Raštai daug aukštėniuos turencios pastoti. Budawonės Mistrui, Geheimrotui Raschdorff, kurtai ikišiol anos Budawonės Dalykus yra wedės, tape uždūta, kad pagal anq Raštū Aukštumą sawo Aprisus pričiavimą.

— Pons Sztöckeris su 21. Decemheriu iš sawo Uredo kaip Kunigs karališkojo Dvaro atstos. Su 1. Januariju pagal „Acute-Zeitungą“ Wyskups Kriteinger kaip Kunigs karališkojo Dvaro istos.

— Prileidimas Igabenimo masko išklujū Kiauliū pagal „Danekos Etg.“ yra dabar ir prie Bjowimo-Butū Gumbinėj, Osruthyj bėg Karaliauciuje sulaukamas. Oberburgemistro Korn Osruthyj išsiptare vyriausame Susiejime Žemės-Gaspadorystės Draugystės, kad Vyriausybe dabar jau už anq Prileidimą rupinanti ir Išpildymas ilgojo Welyjimo veikę busės sulaukamas.

— Dėley sulaukamojo linfimojo Atstifimo Namuse muši Giecoraus yra jau per ilgoką Česę Brigigatawyjimai laikomi. Per keturiolika Dienų yra Nakties Wakare prie Telephono karališkojo Palociaus itaishi, jei tūjau liekoriskaję Pristową parvadinti galėtu.

— Kunigaikštis Bismarckis prastos Seredos Rytmetryj ant Zegoraus 9 su sawo Namiskeis sawo Dvarą Varzin ir parkeliaus i Berlyną ant Szethyno Gelzfeldwario po Pétu ant Zieg. 5 ir 43 Minutiū. Jis Wakare ant Zegoraus 7 ir 10 Minutiū toliaus i Friedrichsrūh iškeliaus.

— 16. Decemberi. „Giecorystės Pritydmū Laikas“ rašo: Laičkastis „Norddeutsche Allg. Etg.“ 12. šio M. Wakare Žines apie nekuri Priemimą pagabeno, kuri Giecorus Dvartionui Rieger iš Glogawōs neseney sutekės. Kaip mes nu ištikimės Busės patyrę esame, galimi mes patirkinti, kad anos Žines powisam pramanytos buvo. Kaip žinoma, Riegeris Prieprawa ant Išgydimo Ligos Diphtheritis turhs.

— Giecorystės Deputiertū Saimui pagal wienq Waldzivs Laiką po ne ilgo Čeze wiens nu Giecorystės vidūjū Dalyku Vyriausybės išgatawotas Raštai apie Budawojimą Karnolēs nu aušriuniū ant siauriniū Jurū padūdamas taps. Prie anos Budawonės dirba dabar daugiaus kaip 7000 Darbininkų

ir i penkis arba šešis Metus bus ta Budawone iš didžiausių Dalyčių atlakta. tame Raštai ir dar bus išguldoma, kodel penktoji Budawonės Piningū Dalyčių beweik pusėtę Milijoną Marčiū aukštėsne kaip pirmynkšcioje pastos ir iš vieno 25 Milijonus Markių sekantėjame Mete pražys.

— Regierunga megina dabar labay gruntingay Priežastes paslūtinijū per Įwanus pasidariuojančius Iškadū. Giecorus ant hito Dalyko ir ypatiskay padabojai.

— Viena westpholicka Zeitunga rašo, kad iš Rymo patlab Žine parėjusi, kad Popiežius Direkteri Fritzen per Sztrasburkio Biskupą esas priemės; ar Waldzia ji teipjau priims, tai dar niera žinoma.

— Ne menkaus kaip 20 zocialdemokratikų Darbininkų Susiejimū tape Nedeldienej Berlyne bėg Miesto Apštritume laikomi. Tarp tujų radosi 11 atvirų Susiejimū ir tarp šiuju vėl 6 Moteriems bėg Wyrams, kuriuose zocialdemokratikai Pranešimai apie Wierq laikomi buvo ir potam Wyrai bėg Moteres dar draugiškay prie kito kito Walanda pasilioko. Miestelij Weissensee tape viena walna Parapija grunta wota. Ant Panedelio Wakaro yra 22 Darbininkų Susiejimū apsakytai, tarp tujų randasi du, kuriuodu teipjau nu Wyru bėg nu Moterių gal buti aplankomi.

— „Vossiskajei Zeitunga“ yra dabar iš Dar-es-Salam rašoma, kad tenah Englenderei viska, kas tilt Werthe tur, nu Sultono saw yra pasiplešę, butent visq Žemę prie Osto bėg tq Leishbę, czionay ant Žemės užstoti galeti, i. t. t., teip kad dabar Wokiecsei jiems tq Wiską už brangius Piningus atpirkti tur. Dabar busė Paieškojimas laikomas, ar Sultons, kurtai, kaip rodos, tilt iš Wirkhaus ant ano Grunto Bonu yra buvęs, tq Leishbę esq turėjės, minėtais kūpciatimą wokiskai Piningū koltai ant Iškadōs daryti.

— Iš Rymo yra „Nacional-Zeitungai“ rašoma, kad tenah nu ištikimės Busės pažystama pastojus, kad Watikano Palociuje didžiausieji Pasturupinimai esantis pasidare. Labay dihydys Szaltis esas Popiežiaus Sweičatai teip daug iškadhjės, kad Popiežiaus Kuno-Liekorus Ceckrelli išsiptares, kad Priegada labay dide esanti pastojusti.

— 17. Dec. Giecorus yra Utarninko Wakare nu sawo Medzioklės iš Königs-Wusterhausen vėl i Berlyną sugržęs, kaip jis pirma nu Zatkū Karalaus atsizweinęs buvo. Seredo Giecorus i Ministeriją Pamokslo Da-

lykū pasidave, kur Šviles Dalykū Konferencas užbaigtas tape ir kuriam Giecorus iki Galo pribuwo.

Berlyne, 18. Dec. Giecorēne yra wakare Šveiką Princeą palaimingay pagimdziusi. Giecorēne po iš vieno geray praleistos Nakties dabar gerame Šveikatōs Paslaikymė randasi, o ir Paslaikymas žwiežę gimusojo Prince yra gers.

— Užgimimas ūktojo Prince tape Seredos Wakare Berlyno Apghento-jiems keip nepaprastu Budu apsakomas. Giecorus buvo po Česnies prie engliškojo Pasluntinio i Operiū Butą pasidavęs, jei tėnay Barodei „Lannhäuser“ pributu. Priež Žegori 8 buvo numanoma, kad Giecorui viens Raštū idūtas tape ir Giecorus tada atstojo. Po Užbaigōs antrojo Barodes Perskrimo stojes Oberrezisers Ležlaff i Pržsaki pas Lampas ir sale sekančiosus Bodžius: Wiespats Giecorus yra paliepęs, garbingiemas Apłanktojimis kio Buto tq Žinę dūti, kad Wiespaczut Giecorui ant Zieg. 8 1/4 Princas yra užgimęs. Žmones tūjau nu sawo Šofijū atsklele; Muzike žpieliamo Nacionalhymne, turę Žmones drauge giedojo. Potam Muzike dar vis iš naujo žpielinti turejo ir Žmones atkartotinai „Hurra“ žauke.

— Kaip jau per Tolraži pažystama pastojo, yra Seredos Wakare Giecorēne ūkiką Princeą palaimingay pagimdziusi. Tai yra ūktais Princeas eiecoriskuse Namuse. Pagal Senuma stow Princų ūkancijos Eileje: Friedrich Wilhelm, gim. 6. Meiji 1882, Eitel-Friedrich, gim. 7. Julyju 1883, Adalbert, gim. 14. Julyju 1884, August Wilhelm, gim. 29. Januaryju 1887, Oskar, gim. 27. Julyju 1888 bėg dabar žwiežę gimusis Princas.

— Pagal Pranešimą vienos Berlynišklos Zeitungos esas dabar Giecorus tq Paliepimą išleides, kad Kaledū Čeze ney jokie Zalnierių ant Posto-Szlužmōs nebitur buti dūdami, kadangi per Zalnierių Pristathymą be Darbo esantieji Darbininkai daug Iškadōs gauna. Praejusame Mete pasidare Skaitlus tokii Personū, kuriuos prie Posto-Szlužmōs ant Pagalbōs buvo imamos, iš 2000, dabar ale pastojo Reikals, kad 4000 tokii Pagalbininkai tur buti priimami.

— Iš Londonės pareina nu Laičkastis „Standard“ ta ištikimoji Žine, kad ta Paskalba Liesa tropiūjusi, pagal kure po trumpo Malandōs, bene ant Kaledū, Sužadėjimas Dēnemarkio Princo Kristino su Prusij Princese Margarête nūsidūs.

— 19. Dec. Giecorēne bėg žwiežę gimusis Princas ir ūkien ge-

os Paslaikymė randaſi; aktis buvo iš vijo gera. ecorus ketverge pirmu Žetu. Moliki aplankė, jeiſ jam personifikai Užgimimą ſeſtojo ciecoriſkojo Princeo apsakytu. Ant Žegoraus 5^{1/2} prieme Giecorus Apſilankymą Giecorėnės Friedich, jo Motynas, ir prie Žegoru 6 Prisimaldawimą iš Miesto Haag (Hollante) parkeliawusojo Gendrolmajuoro Growo du Moncean, kurai Žine atgabeno, kad jo Waldonka, Hollanto Karalene, Waldzia yra užsiemusi. Ant Žegoraus 6 buvo potam prie Giecoraus ant Garbės jo hollendiskūnū Swečiūn Gžesnis felama. Žetu prie nuvažiawo Giecorus prie Abrozo Muilawotojo Koner ir cionay Walandą ant Užémimo wieno Abrozo ſedējo.

— Kunigaikštis Bismarckis užſilaikė Sereddö Šakare ilgiaus kaip wieną Adyng Giecorystes whriauſame Mieste, kurio Apghuentojei su didziu Dziaugsmu ji atkartotinay paſweikino. Ant Žegoraus 10 pirmu Žetu buvo Kunigaikštis sawo Dvarq Varzin prastojes, jeiſ i Friedrichsrūh paſidūtu ir ant Žegoraus 5^{3/4} iſ ſu Sztetyno greitoju Trukiu, i kuri jam trys Wežimai buvo iſtatyti, ſiczon ant Sztetyno Gelžfeldwario parwylo. Czionay buvo tarp kitu jo buwusyfis Liekorus Proſororis Schweninger, Referendarius Meister bej daugel Študentū ir daug Šzinti Žerlyno Miescjoniu iſirade, jeiſ Kunigaikſczui sawo Meilę bej Wiernybė iſrodytu. Prie Gelžkelwežimo Langū paſirode popirma Kunigaikštene, po to Growēne Ranžau, galiausen ir Kunigaikštis. Dabar umah neperſtotinay ſylawimas paſikele, iſ kurio tie Žodzei girdimi buvo: „Balaimingas Kaledas“, „Didysis Kancleris“, „Gywa t'efte Kunigaikštene“, „Ant Welsuſimathmo Žerlyne.“ Kunigaikštis buvo tame Larpe Langą atvėres ir daug Šzinti Ranžu ſreipės dabar jam prieſtais, jeiſ jo Ranžą nutwerti galētu. Dabar paſtambejo Gledojimas wokliſkōs Giesmės: „Deutschland, Deutschland über Alles“ ir tada ſuſiejuſieji Vulki wel be Galo „Hurra“ ſauke. Kaip ſylawimas galiausen nutilęs buvo, Kunigaikštis, kurai labay ſweiks ir druts iſweizdejo ir linfmas i ſuſiejuſius žiurejo, Žmonius ſu tais Žodzeis ſkalbino: „Až dekawoju Jums nu Ŝirvies už ſitę meilingaji Pasweikinimą.“ Po to klause iſis: „Kur mes iſ tikro ſame?“ Kaip jam ant to Aſfiliepimas ūtas buvo, iſis dar prieſtejo: „Je, je, iſ esu miegojės.“ „Ale mes budejome!“ am iſ Žmoniū Vulko atgalhauskama buvo. Iſ naujo buvo ſepures iukštai ſelamos ir ſkepatai mojami ir iſ naujo Žmones bande, Kunigaikštis

čio Ranžą atſiekti. „Ale užſidekite tikt wel ſawo ſepures ant Galwōs!“ ſalbėjo Kunigaikštis toliaus, „juſ daug per ſalta yra, neng ſu plikomis Galwomis cionay ſtoweti galetumbit!“ — „Je, je,“ priebojo iſ ſo Walandō ſtoliaus ſalbėti, „dabar eina greitay; ſenuſe Gžesufe, kur až ſu greitoju Poſtu leliauti turėjau, truko Relione tris Dienas.“ Po to ſale Kunigaikštis, kaip wiens Žutemonas parejo, jeiſ Žmones mažumą nuramdytu: „Až jau ilgai Žutemoną neb'eu mateſ.“ Kunigaikštis ſypſojo ir Žmones jūktis priebojo. Kunigaikštis tada ſalbėjo: „Mete 1848, kaip pirmieji Šzandarai Žerlyne po Žepomis ſpacieruti ējo, dziaugės Vaiſkai, kad jie toki žali Šzandarų matyti gawo.“ Wiens nu ſuſiejuſiū Kunigaikſczui prieſauke: „Kaip jus iſ Žerlyno ſalinpačjote, Žerže menkay bepelno.“ — „Ale Eyrpa ſtow tikt twirtay!“ Kunigaikštis ant to atſiliepe, iſ ko Žmones iſ naujo ſukauti priebojo. tame Larpe buvo Growo bej Grovēne Wilhelm Bismarck, kuriu du prie Profesorio Schweninger ant Valudieniū buvo nuejuſtu, wel ant Gelžfeldwario ſugržuſtu ir tikt ſu didze Proce jūdum tepeſiſeke per Žmoniū Vulku perſigauti. Kunigaikſcio Wežimai buvo nu Trukio atſkurti ir kita Lokomotyve prie jū prieſtahta. Po penkiolika Minutu Trukis wel iſbego, Žmoniems wel be Galo bepuſaujant, kurie: „Ant Welsuſimathmo!“, „Balaiminga Relione!“, „Linfmas Žwentes!“, paſluy prieſauke. Trukis potam ant Hamburkikojo Gelžfeldwario parejo ir Kunigaikštis tada i Friedrichsrūh iſkeliawo.

— 20. Dec. Karalystes Deputiertū Šaimas sawo ſuſiejuſius wel 8. Januariju prieboj. — Brēmuse, 13. Dec. Pagal urēdiſkūtus ſuſathymus yra ſime Mete per Brēmū Miestą 3000 Lenkū ir Bokieciū iſ Maskolijs i Brazylią iſkeliawę, pernay tū Žukeliawuſuſiū Škaitlius tikt ant trylita Šzintu Perſonū teparejės.

Iſ Maskolijs.

Petersburg, 16. Dec. Giecorus padowanajo Perzionu Waldonui puſe Baterijos podraug ſu priſinkytaiſeis Arkleis.

— Pagal iſ Moskawōs parejufesės Žines yra tenay Žiupone v. Hartcow, praklini ir labay bagota Moteris, nuražbajauta. Kadangi prie jds nieks niera pawogta, taž miſljama, kad ſyliſtai tą Razbajyste bus iſprowyje.

— 17. Dec. Maskolijs Geitungos ta Žine pargabena, kad Princeſe Sophie, Šesu Giecoraus Wiliumo, prie grykiſkay-katalikiſkōs Wierðs eſanti

wienos iſ „Nowoje Wremja“ Berlyno Geitungai priſustiō Žiniōs, kurioj ſalyta yra, kad grykiſkoi Karalunenė prie jos paſlutinijojo Apſilankymo Berlyne prie Szaliés jos Draugo wienai Diewo-Szlužmai Bažnytelej maſkolikſkōs Paſtuntinystes yra pribuwuſt ir prie to wiſus Weikalus iſpildžiuiſt, kurius grykiſkay-katalikiſkoi Bažnycezja nu ſawo Draugsanariū pražo; ſeip ji ale net wieną wienintel Žyki prie ewangelikſkō Diewo Szlužmōs nebuwuſt matoma Ar ta Žine pilnq Žiesq tropyja, tai beje dar niera twirtay Žinoma.

— 18. Dec. Maſkolii Giecorus ant naujojo Iſradimo Dr. Koch labai padaboja, ſoktai tumi iſguldoma yra kad jo jaunesnysis Broliſ Powili Plaučiū Liga ſerga.

— Wiens Depeſe Londonēs Laikraſcio „Standard“ iſ Miesto Odessa apie maſkoliklus Britaisymus ant Karpas Raukazaus Kalnyng praneſa ſimtſtukſtant Wyrū ſtowentis pas ar meniſkai Rubežiū ant Karo gatav Žita Ugniēs Paſkalba, kaip miſlyti galime, ale tikt tiek menkay Wieryjim teras, kiek ji užpelno.

Helsingſſors, 16. December Pirm keliū Dienū buvo cionay Ori korei ſtreikieruti prieboj, kurie daba wel Darbq užeme, todel ir Geitungo wel gal buti iſleidziamos.

Iſ Englano.

London, 17. Dec. Iſ Mieste Bombay, rytinioj Indijoj, pareina t Žine, kad tenay ſendien indiſkoi Miest Dalyje wiens Buts nu ſeturii Loži igruwęs, prie ko daugiaus kaip 10 Personū i Žekadą parejo; ſoktis 3 Žmoniū eſantis ſawo Šmerti radę daugel ſunkę ſuonyti tapę.

Iſ Amerikos.

New-York, 17. Dec. Indijon wieną Škyri Kawalrijos užpūle; d Oſichru bej 50 Wyrū yra negywi.

Iſ Aprikos.

Sansibar, 20. Dec. Wokliſkie Muito-Uredininkai dawne engliſkiesiem Rupęgiems tą Žine, kad jie nu 1. Januarijaus 1891 prieſidebant už Sansibar igabenamus Taworus pent Bracentus Muito imſentis. Ant Muit Atēmimo bej Paſu Žyſtathmo vi 8 Štacionai pas Žurū Kraſtq itaſiſt

Iſ Kyno.

Mieste Žientſin, kyneziſkame Teboko-Oſte, yra deley buwusujū Žwan Bado - Maras prieboj. Ghytininkai tenay prie ſawo Whriauſyba paſikele ir Maiſtq daro. N'apykant ale ne tikt wienat prie ſu Whriauſyba bet ir prie ſwetimūſius, vpaczen Prancuzus, ſekast.

Alpsakymai.

Bennu Mex.

Dantū-Diekorus.

Tilžėje, Goldschmiedestraße 9,
prie Kampo Vandens-Ulycioj.

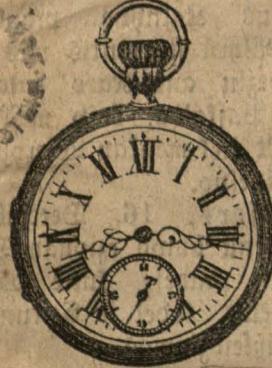
Dantu Darbawiete nu M. Karpes.

Kunstisklas Dantis, Plombie-
rawimus, Dantu Pertaisymus.

Tilžėje,

Kazernos Ulycioj Nr. 23.

Reparaturen
primum as lasdien, tikt Redeldie-
neje ne, nu Zegorius 8 iki 9
Rytmetji.

Delmono-Zegorius!
Regulatorius!
Prie Sienos kabinamus
Szwarcwalderiu Zegorius!
Badintojus!
Zegorius Redikes!
Naktelius!
Priskabinikas i. t. t.
wienat labay geray ir imantinay
pigey prie

Louis Lippke, Zegorninko,

Tilžėje,

Wokietzka Ulycioj Nr. 26,
prie Kampo Ulycioj Langgasse.
Vertaisymas geray ir pigey!
Zegorei, Muzikes-Padarynes,
Auksumynai tampa geray ir pigey
po Uzisitowējimu pertaisomi.

Scillitin,

gerausia Prieprawa uz Prava-
ryma Siurkia bey Peida. Neikla-
dyje ney Smogui ney Namu-
Gyroliams. Prisilo

O. Siemering'io Falkin - Aptieka, Tilžėje.

Matružu Syluzmos knygos
yra gaunamos prie
J. Reyländerio bey Sunans.

Dampsziepiu Begimai Szaurwokiszkoo Lloyd'o

Bremū i Amerika.

Utarninke i New-York — greitasis Dampsziepis.

Seredoj i New-York — greitasis Dampsziepis.

Ketwerge i Baltimore — Posto Dampsziepis.

Subatoj i New-York — greitasis Dampsziepis.

F. Mattfeldt Berlyne,

Inwalydū Ulycioj Nr. 93.

Dro. Fernest'o Gymnasties Essencas.

Wyriausia Pardawimo Wieta: G. Lüd
Mieste Colberg.

Vikra pries wisas is negero Sutrowyjimo i. t. t.
Kraujo-Nyta-Trikdimmo parainances Ligas,
Vagalba laip antay:

Widuriū Krampi, Widuriū Slandējimq, Glemes, Walgio-
Menorejimq, Wemima, pagedusins Widurius, Suslikimq,
Galwos Slandējimq, Üdös Necyzimq, Meklunge, Tran-
simq i. t. t. Ney joli Pasleptinis Priprawa, kadangi ant
Plėčklos užrashia stow, kas joje randasi.

Per ilgas Metus investas; Tustanczei Attestu bey Prispa-
zintimū atlindysja gerq Macijimq.

Wienat tikras su virshu matomaje Sargubės
Marke! Preke už Plėčkla 50 Pf., 1 Mk. bey
1 Mk. 50 Pf.

Gaunamas Tilžėje prie Aptiekoras Böhmer, Heinrichs-
waldēj (Gastūse), Raukenuse, Rusnėje bey Melau-
kiuse Aptiekos.

Pagerintos Schweizerpiles nu A. Brandt Mieste St. Gallen (Sweiceriai Zemei.)

Smagiausi ir pigiausi Prieprowa pries
kietus Widurius. Wyriausis Dalyks, is
ko it pastaro, yra cascara sagrada,
Lelmenis Dalyks, kuri auksčiausy pagir-
teji Lieforei yra priweljje, laip antay
Prof. Drs. Senator Verlyne, Drs.

Thompson arzy, Profes. Drs. Massini Mieste Basel. Sjitos
sauntoses ir geray isbandytooses Piles yra daugiausiose Aptiekose
po 60 Pf. bey 1 Markt už Dezelę gaunamos. Reikia geray
ant virshu stowencios Markes padaboti. Wisas kiteip is-
weizdences Dezelies nepriwalo nicks priumi. Wyriausioji Par-
dawimo Wieta Lintu Aptiekoj Karaliauciuje, Hintere
Vorstadt Nr. 5. 1 Mk. 10 Pf. Posto-Markese ifsuntant yra
jos frankierutay prisiuntamos i Provence, kur tikt norima.

Kur ponawoja

Kofulis?

Isbandyta Prieprowa prisulo

O. Siemering'io
Falkin - Aptieka,
Tilžėje.

Siezig Kirchenlieder

für die Schule.

Borrathig bei

J. Reyländer & Sohn.

betreffend
die Invaliditäts-

Alters-Versicheru

Preis 30 Pf.

Reylaender'

Verlagsdruckerei

In unserem Verlage ist s
erschienen:

Erläuterungen

über das

Invaliditäts- und Alt
Versicherungs-Geset.

Inhalt.

1. Die Altersrente.
2. Die Invalidenrente.
3. Sofortige Gelentmachung
Alters- und Invalidenrenten.
4. Versicherungspflicht.
5. Beitragsmarken.
6. Erlangung der Renten.
7. Schlussbemerkungen.

Preis 20 Pf., nach ausw
franco 23 Pf.

J. Reyländer & Sohn

Formulare

für die Invaliditäts-
Altersversicherung,

als:

Beglubigte Arbeitsbesche
gung des Arbeitgebers
Krankheitsbescheinigung
Krankenkassen,

Krankheitsbescheinigung
Gemeindebehörden,

Arbeitsbescheinigung der
teren Verwaltungsbehör
zu haben in der Buchdruckerei

J. Reyländer & Sohn
Tilsit.

Bielarsta, wadinama
Dr. Spranger'sche

Heilsalbe

atima Karhti bey Slandējin
wisoms Nonoms bey Slan
liems ir prawaro tolesni Pa
piltinimq, istraula wisus Pul
be Bjowimo, išgydo trumvo

Czese liekwienq Nonq, laip ant
viltus Pirktas, wisolius ir pa
nusius Slandulius, laip an

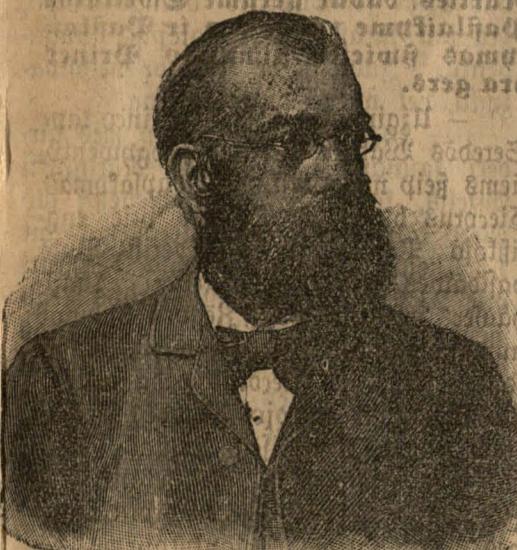
prie Koja, užkalnus Sauer
pilsta Kratine. Prie Kal
Slandējim, Durimo bey
garos Durimo, Spandimo, P
bimo ji tankey Palengvini

dūda.

Gaunama Tilžėje Aptie
wyriausia Wieta H. Wächte
jilioje Aptiekoje, Dezelėje po 50

Pridetka prie № 52 „Tilzes Keleimjo“.

Tilžėje, 26. Decemberi 1890.

Dr. Robert Koch.

Drs. Robert Koch vرا prie sawo pirmutinojo Gyraus. — Išradimo Komma-Baciliū kaip Priežasti Kalėdų — dar wieną nauji Nusidhwyjimą išpronyjanti Išradimą pridejės. Jo tvinėjanczei Dwasei vra pasiskelus, kaip Priežasti Blauciū Ligōs, madinamos Tuberkulose, tokios Ligōs, kuri ikiol tokiu du Septintdaliu visos žmogystes pirm Česlo nužawino, wieną kitą Bakterijų Weisle surasti, ir ant šito Surdymo toliaus budavojant, vra iam pasiskelus, kitą ikiol per n'isgydomą laikanczeje Ligą išgydyti. Tokai vra bendien jau visur nu tujū wierhjama, kurie Gydimo Dalykuse Persimanygiant. Toliaus girdeti gawome, kad Geheimrots Drs. Koch sawo Profesorio Uredą prie Berlyno Universitetos povisam i Szalę vadėjės ir wyriausė. Wedimą wieno didžio naujeh budavojamo Ligonbuczio užstumses, teipjau ir sawo bakteriologiskiūs Tyrinejimus toliaus mes. Tas Ligonbutis bus, menkiausy iš Dalięs, ant Waldžiōs Kastū budavojamas, prie ko dar Liekoriū Atlyginimai už tenay gydomusiūs Ligonius prisides. Geheimrotui Drui. Koch bus ir, menkiausy ant labay ilgo Česlo, wienatije Teishybe ant Prataishymo jo Gydimo. Priprawos ant Blauciū Ligōs Tuberkulose prissirama, jau iš tos Priežasties, kadangi tos Priprawos Brigatarojimas su didžiu Rupesciu ir Dabotingu mu tur nusiduti ir pirm visako ant to pareina, kad ta Priprawa ne dėlen klaudingo Pataishymo daugiaus Iškados nekaip Naudos išprwytu ir teipo visq anq Gydimo. Budą i skeltą Paskalbą pargabentu. Patrai Gydimo Budas pasidaraq iš

Baczephjimo, ir Drs. Koch esas apsiemės, Liekorus tame weiken pamokinti pradeti, jeib ansai Gydimo Budas po trumpo Česlo visur galetu buti wartojamas. Didziause Pristolowa tur Drs. Koch prie musū Kultaus Ministerio, Dr. von Gossler, kursai visus jo Apšiemimus geray pažysta, o ir pilns Nustikejimo ant gero Pasiskelimo vra.

Iš Lietuvos bey abiejū Prusu Provinciū.

Tilžėje, 12. Decemberi. [Asta.] Pirm ne ilgo Česlo nusisamde wiens Wyrs, kursai sawę per Arkliū Kupczelninką W. išsidave, bey wiens Bywo Kupczelninkę Sch. nu wieno Wezimū Laiktojo siccione Wezimą bey Arklius, jeib i Pakalnės (Lankos) Kampą waziūtu ir tenay Gruntstukius isparelietu. Szakumise tape Kwartiera droma ir tenay teip Parcelierutoju, kaip ir Wezimo Apturetojis gère ir walge, kas jiems pamego; galiausy jie ir ant Szampangerio parejo. Sekanczioj Dienoj Parcelierutoju i Kiemą pasidave ir daugtaus nebsugijo. Karczumeninke dėlen neužmoketujū Walgiū ir Gérinū nu Wezimū Laiktojo Atlyginimo prazo, kursai iš viso 26 Markius ir 50 Pf. pasidaro. Tam prigautamjam Turmoni vra priegtam dar wiens 30 Markiū werts Kaiser-Mentelis pawogtas.

Tilžėje, 15. Decemberi. Nu 1. Januarijaus prasidedant bus ant kožnōs Nedeldienės lietuviškos Misiés nu Vono Kunigo Struck Wyžiuse išleidžiamos, kurios po 2 Pf. ant Studio ant pirma daryto Apsteliawimo bus išsiuntamos. Prie šito Užstiemimo vra pasidėjė drauge dirbtų sekantieji Ponai: Kunigs Jussas Kususe, Stein Kintuse bey Endrulat Dowiluse. Apsteliawimus ant šiti Misjū viima Vons Kunigs Struck Wyžiuse. Tas Užstiemimas gales prasideti, kadangi toktai, kas reikalinga, jau išpildyta vra; butent 1500 anū lietuvišku Misjū vra jau apsteliūtos.

18. Decemberi. 11. šio Menesio atėjo prie Bekerio Mistro B. cionay, Wokieciū Illyčioj, wieną Moteriskę iš Spliteriū Kiemo, parode wieną Ženflą su Sztempeliu bey Wardo-Pasirazymu Kupcziaus W. iš ten, kuriame šeštū Dūnōs Repalū už 4 Markius buvo prakoma; tie Dūnōs Repalai buvo jei ir dūdami. 17. š. M. apianke ansai Kupczus siccione gywenanthyje Bekeris ir prie to išstrode, kad ana

Moteriske tą Dūnā su klasta buvo pastrupinusi. Spliteriū Kieme esancią Szandarui pasisele, nefurę B. kaip klastarka ir wiena Moteriske B. kaip Draugkalininkę surasti. Prie pirmo Minetosés buvo wiens Sztempelis Kupcziaus W. bey wiens Ženflas ant Wardo W. išrašytas atrastas, kuriame visokiū Material-Tavorū vra prakoma. Los kyticoses Moteriskes dabar sawo Pakorawojimą sulauks.

— Ant Išrašymo neužpelnytaj gerū Liudymū naturetu Gaspadorei bey Gaspadines ney per Maldarimus, nevgi per Ašaras sawo Szlužauninkū prisersti dūtis. Selantyfis Atsitikimas ant Pagraudenimo gal dereti: Pirm ne ilgo Česlo tape wieno Merga dėley Wagystės atleista ir Atleidimo-Liudymas ale tilt teipo buvo išrašytas: "Stropi ir wierna buvusi." Prie naujuju Gaspadoriū pawoge ta Szlužauninkę kulis Szimtus Markiū. Ant Grunto ano netikrojo Atliudymo tape Išraštojis gerikiltikay prasudytas, apwogtamjam Gaspadorui visq pasidariusej Iškada atlyginti, o ir visas Raštas nekti.

— 19. Decemberi. Wakar Wakare pra, kaip mes patirti gawome, ant musū Gelzkeldario paslutiňfis iš Klaipedos bey paslutiňfis iš Osruties pareinanthysis Gelzeltrukis su wiens antru susidaužusi. Prie abiejū Mašynū Bryžakij tilt menka Iškada te-pasidare. Keleiwei, kurie su anudum Trukium keliavo, tilt lengwū Susitrenkimą teigirdo ir tilt mazumą išsi-gando.

Iš Pakalnės (Lankos) Campo, 6. Decemberi. Ant aštriojo Szalcio seke lengwi smagi Bagada; Drēgnumas ale nepasidare, bet Drs. vis per visą paslutiňje Nedele wesus pasiliiko. Szieno Szalinpagabenimas, ypaczey nu tokiu Biewū, kurios Keliū Artybeje gul, vra prasidėjės. Szimet prie Szieno Wezimo wėl daug Pasigūdiumū apie tan gauname girdeti, kad Studens Laike i Rugius parejusios Peles daug Iškados padariusios. — Raſi ney ioks Kupcziamimo Dalyks Meto Bėgyje teip labay Prekes niera permained, kaip Kiaules bey Parkalei. Metui prasidėdant kastamo Parkalei apie 3 Markius, Wasardos Laike tada Preke už wieną Parkeli musū Weisles iki 21 Mk., je iki 24 Markiū parejo, o paslutiňje

žemynpūle. Leipjau ir Galvijų Prekes imantinay žemyn yra pūlusios.

Szilénuse, Pilkainės Kreize, 9. Decemberi. Subatoj, 6. šio Mēn., buvo Gaspadorus R. iš S. ant Javušo Bertainio sawo Skunes užtupės, jeib czionay mazumą Daugadą darptu; iš pincion jis ale iš Neapšidabojimo teip negiliukingay ant Klono nupūle, kad delye sunčiu Baigedimui tūjau pasimire. — Relei musū Rampe dar misur labay sklekti yra; ir Stoka Ugnakuro, kursai dėl to negal buti privežamas, yra labay didi pastojuſi. Žemes Relei berods trumpay pirm Szalcgio Prasidėjimo su sunkeis Ruleis Lyginami buvo, kieftasis Molis ale toki Išlyginimą negalima padare. Daugel žemay išvažiuoti Dubiū yra su Sniegų apdentes ir todel neįkalusios, kurios bewažiūjant labay priegadingos gal pastoti. — Alys ant žaliujū Rugiū Lankū randa dabar faunu Maistą, kursai Szalcgii orasidėjus geray nugaromas gal buti.

Ysruthj, 17. Decemberi. Praejujį Utarninką tape, laip šio Miesto Seitunga praneša, su pastutinoju iš Tilžės pareinancijoju Trukiu Diferis Frydrilis Metkulatis iš Gross Franzdorf Grünheidės Girej nu Trukio perwaziūnas ir tūjau nužiudytas. Negiliukinias iš Grünheidės parkeliaudams ant Gelžkelio Damo buvo ejes, kur ji Trukis užtropyjo.

Pilkainėj, 17. Decemberi. Baskiniojoj Nedėlės Turgaus Dienoj wiens Gaspadorus iš Kiemo N. i ne menką Briegadą parejo. Jis povišam vakaingay ant Szafijos važiavo, niekā Biko nepamislydam. Umay tape jo Wežimas nu wieno kito wienu Arkliu inkto Wežimo atsielkas, kursai padurnay tolyn ūkibus; ant Arklio neper totinay su Botagu kertama buvo. Iš to pasibaikste Arklei pirma važiūjantijojo Wežimo ir kune paduke per Bždrū bej Akmeniū Kupetas laidino. — Laip per koki Dyvą ant kito Wežimo sedentifis Zmogus nu to apsaugotas tape, kad Arklei su Wežimu ne nu stacjoses Szafijos Krants žemynnuvirta. Laip galiausen putūjantieji Arklei pailso, buvo ir Iškada apmatoma. Keli su Bžnū bej Rumu pripildyti Rykai buvo sutruškinti ir tūtai pastoje. Anai Zmogus, kursai jam Atstikimui bejokio Reikalo Briegasties buvo dawęs, su Vaikadhytu supiderejo ir jam visą Iškada atlhyino. — Praejujese Petnycią tapė musū Szulej du Rudikiu, 5 bej 7 Metu senu, nu Vono Rinko B. patrikštystu. Kadangi jidvieju Gimdytojai, bēdni Darbininkai, daug aplinku buvo traukę, tay rodos jie pirmajus ant Vaikštystimo sawo Rudikiu nesanties pareję. Tokie Atstikimai nera re-

Prostkiuse, 18. Decemberi. Ant wieno Dwaro prie Lomsa (maskoliškio Lenkij Žeme) tape Dwariorini J. Silberthal praesusoj Nedėlėj nu wienos tenay tulart užsilaikanečių Moterisklės, kuri jos Bednytės delye i Nalwijnę priimta buvo, kolie 55 000 Markių wolskuse Pininguse bej 800 Rublių pawogti. Rods tūjau Policisei žine dūdama buvo. Wagelka ale niera surasta. Dwarioris yra didi Atlyginimą pažadejes. Wagelka delye jos dyvnoses Noses weiskei išpažystama yra.

Karaliaucujoje, 11. Decemberi. Praesusoj Nedėlėj Kieme L. Labgawōs Kreize, dywnas Rusidawimas atsitiko. Butelninks B. buvo pasimires ir tape jis i wieną hale Gyvenimo Stubos gulencią Kamarą padėtas. Diferis, kursai Grabo prigatavytu turėjo, tape podraug su jo Remesto Daiktais pargabentas. Jis sawo Ubelio Banką i Gyvenimo Stubą pastate ir su Darbu prasidėjo. Betemstant išgirdo jis umay Lawono-Kamaro Braždejimą. Tam patime Akies Miršnje atsiwerte Durys ir ant Slenkscio baltas Pawidalas pastrode; nu Išgasczio perimtęs Mistras Akies Miršni ant Wietos bestowys pasilioko, po to ale ji Baimė perdaug įėme ir kadangi jis Zamysbėje Duris nesurado, tay jis artimjausi Langą išmušę ir Romus bej Stiklą su savimi lankuy išplebdams iš Buto išskoko ir laip iš Umū išėjęs Zmogus per Kiemą bēgo ir tiems, kurie ji sutiko, prisauke, Nabastininkas esas dabar patlab prisi keles, jis ji sawo paties Akimis esas mateš. Tas iš Numirusujū Prisikelusis išstreibke ale weiskei po to laip Nabastininko Pati, kuri su balta Skepeto apsidengust (laip toltais daugel Lietuwos Kampuse Paprotis yra) pro wienas kitas Duris i Kamarą buvo ištojuſi, jeib prie Lawono Maldą atliktu. Baimingasis Mistras dar keles Dinas nu Išgasczio negalejo atsigauti, o priegtam jis ir ne menkay išjukamas tampa.

13. Decemberi. Išgastingas Razbajaus Darbas yra valar Wakare musū Miesto Atlybėje Dragheimo Wartu rusidawes. Brie Kampo Ulycziös Kūrassierwallstraße atrado priež Zegoru 8¹/₂ wiens Waktmistras nu Kirasiteri wieną Wyrą sawo Kraujuse begulenti, kurio Kaktle Peilis lyžojo ir kursai patlab pastutinyji Atdusi dare, laip Zalnierus parejo. Per tūjau užimtūstus Bajekojimus tape išrasta, kad Nužiudytasis, Darbininkas R., trumpay pirmo Draugysteje dviejū nepažystamū Darbininkų wienoj artimoj Karciamojo buvo buvęs. Laip tie trys Wyrai potam žalin pačę, buvęs toj Szalvij, kur Razbajste rusidawę, aiklus Susi-

barimas girdimas ir tūjau po to tur Razbajste rusidawusi buti, nes weikei Murazbajautasis dar pastutiniuse Atdusiuse randamas buvo. Lawonas yra i Anatomių nugarentas. — Sudu Wyr, kuriubu su Nabastininku trumpay pirmojo Smerties drauge buvo, yra jau surastu ir i Kaledimą nugarbentu. Sudu sawo Kalybę neišspėzyta, bet viens antro kaltina.

— 16. Decemberi. Kaip mes girdeti gauname, yra wiens Murininku Gzelis, kursai Oktoborio Menesij šio Meto laip Nezerwés. Unterofierys ant 14 Dienū ilgo Išbandymo i Ysruti prie 2. Kumpanijos Infanterijos Regimento von Bohen Nr. 41 išrauktas buvo, 24. Novemberi 1890 pagal Karo Teisibes delye atviro Pakusinimo wioknū Stonū ant Prichstengimo atmiraji Pakaju ardomu Budu, teipjau ir delye bandyto Pakusinimo po jo Uždabojimu padūtuju Wyrū ant Prichstengimo priež sawo Vyresniūsus su 6 Metais Kaledimą bej Išsistyrimo iš Waislo pakorawotas. Pakorawotas esas bandes, zocialdemokratikus Laiškus išplatinti.

Klaipedoj, 11. Decemberi. Laip jau labay daug Kartū, teip ir ji Syki delye didzio Nedabotinguo Zmogus sawo Gyvasti yra patrotyjės. Gaspadorus A. iš Szwentvakariū weže Utreninke, 2. b. M., su lava Bojuniu nu wienos atstu gulencziös Pievės Szieną Namon. Brie Atgalgržimo su pilnu Szieno Wežimu Posunis wažiawo, o A. hale jo sedėjo. Brie Daugmantū Kiemo jau nu Rudens Laiko wienagilei išvažiūta Dube ant Vieškelio randas, ant kurių Vertaishmo tenay gyvenantysis Gaspadorus ikižiol nebuvo pamislyjės. Brie fitos Wietos Szieno Wežimas i Dube ipūle. Per smarkuji Supurtinimą tape A. nu Szieno Wežimo žemyn nusmogtas ir jis teip nepalaimingay su Galwa priež kietą išalusijį Kelio Kraštą pūle, kad jis ant Wietos be Rusimanymo begulys pasilioko. Atejusieji Kaimynai nugareno ji akylan iki i jo Namus, kur jis po liekoriška Pagalba wēl ant Rusimanymo parejo. Kadangi ale jam Kraujas iš Noses, Burnos bej Ausū bēgo, tay buvo priimama, kad jis iš Widaus Sužeidimą bus gawęs, koltai ir per Liesą išsirode, kadangi A. jau po keliu Dienū pasimire.

Žemes Gaspadorytės Žines.

Waisiaus Medziū Žretimas Žiemods Gžese.) Daugiausen Waisiū Medzei tikta tada menkay Waisiaus tedūda, kad už jus nicks niera daroma. Jeib Waisiaus Medis išretamas butu, reik Rudens Laike arba Žie-

mös Bradzioje aplink Sztamu. Žeme paliosinti, prie to ale akylap apūdaboti, kad prie tokio Darbo Szaknis nebutu paiksladvyjamos. Senasis aplink Medi augusyfis Žolnys tada supuna, Dras ben Dregnumas gal lengvius i Žeme išversti; Sriutas, Mazgojimo-Wanden; bey Melo Wanden reik aplink Medi išpilti, ale ne per artu prie Sztamo. Ir sužalustos Sriutos bey visoje Michlai bey Nucybstybės gal aplink Medzius buti padedamos. Kad Medzei pradeda Waisu užmegzti, tay Wasaros Laik teipjau Waisiaus Medzius ištresti reikia; Waisai tada daug didesni ir slanessi pastoja. Geiiause Priprawa ant to yra Iktētimas su Malkos Pelena. Bagal tus Išbandymus, kurie Prancuzijoje yra daryti, yra Aphyliamas Waisiaus-Medziu. Szakniu su Pelenu Szarmu labay žauni Priprawa, Medziu Augimą padidinti ir iu Waisingumą tarpdinti. Tokai iš tikro imant nebiera nej joks naujas Dalyks, nes Darzininku Knigos sitq Medziu - Iktētimas su Pelena jau seney priweljjo; Pelenus reikia placejame Apšritume aplink Medziu Sztamus išbarstyti. Lytus ištraukia iš Pelenu Medziu neprideringustus Dalykus ir tikt angliai rukstas Rali (Pottasche) tumi prie Szakniu tepareina. Labay žaunus yra toks Iktētimas prie Kraužio Medziu; nes tumi yra Bežio, Bageltonawimo-bej Padziuwimo-Liga atlaikoma. Kad Wasaroj Žeme labay išdziuwusi yra, tay yra priweljtinis Daiktas, koki dwi Pedi nu Sztamo atstu daugel vienq Pedq giliu ir plaegiū Šklynu iškasti ir

tas Skyles atkartotinay su Wandeniuy bey Sriutomis pripildyti. Medis per toki Apštejimą daugiaus Sylos gauna užmegztus Waisius twirtas palaikyt ir patrai iu linksmiaus augti.

[Sargybe pries A prud yjima Žemės Gas padorysteis Pri- provu.] Daugel Priprowu, kurios Ziemos Laik nera watojamos, tanken aprudyna ir tumi greitay pagadintos tampa, taip antai Spatu, Kapliu, Szakniu-Gelzei. Teib tokai išwengama butu, reikia tus Daiktus pirma geray nucybstyti ir tada Gelžies Dales su Szmulte bey mažum Bikio aptekti, kurie pirm Wartojo sutirpinti ir tada su Skuduru ant Gelžies užtepami tampa. Priprowas potam sausoju Ruimoj pakamoti reikia. Riek per dabotingu Apštejimą su minetosiomis Priprowomis užskupujama tampa, vos gal buti wierhjama. Upaczen dar ant to reikia nurodyti, kas iš tikro imant, iš sawes išsimano; butent ant Nucybstyjimo po fožno Wartojo.

Turgaus Prekes Karaliauezuje

nu 20. Decemberi.

už 100 Swartus Szemo 2 Ml. 40 Pen. iki 2 Mt. 70 Pen. Szaudu 1 Mt. 92 Pen. iki 2 Mt. 17 Pen. Kwieciu 8 Mt. 50 Pen. iki 9 Mt. 50 Pen. Augiu 7 Mt. 80 Pen. iki 9 Mt. — Pen. didžiuu Vieju 6 Mt. — Pen. iki 6 Mt. 50 Pen. mažuū Vieju 6 Mt. — Pen. iki 6 Mt. 50 Pen. Avižu 6 Mt. 40 Pen. iki 7 Mt. 30 Pen. cainu Birnai — Mt. — Pen. iki — Mt. — Pen. baltu Birnai — Mt. — Pen. iki — Mt. — Pen. iki naujaji Szeweli Kopuciu 2 Mt. — Pen. iki 2 Mt. 50 Pen. už Swarq Jautienos 50 iki 75 Pen. Kaulendu 60 iki 75 Pen. Swiete 1 Mt. — Pen. iki 1 Mt. 40 Pen. už 15 Kianus — Mt. 90 Pen. iki 1 Mt. — Pen.

Berlyno Prekes Deveže
Rublis Peptierius-Biningu 23 Decemberi.
100 Nbl. . . . . 232 Mt. 90 Pf.

Turgaus Preke

nu 20. Decemberi 1890.

	M	J	M	J	M	J	A	S	O	N	D
Kweczei	850	9	750	780							
Rugel	720	760	650	680							
Mehei	100	Swaru	640	670	770	800					
Avižas	50	Kilo	540	560	290	320					
Zirnel, balt.	8-	graniu	8-	830	8-	650					
Roputes	190	210	21	240							
Klauei ant Raps	270	-	350	-							
Swiestas	70	90	90	120							
Kauliena	60	70	45	50							
Jautiena, geriausio	55	70	70	75							
Werhiena	40	60	40	60							
Uvienna	45	60	40	60							
Szienas	170	210	180	210							
Szaudas	18	21	180	210							
Szaudas iž Raps	18	21	180	210							
Sémene iž nauj. Szep.	10	11	—	—							
Timotai iž Centneri	18	21	—	—							
Kružtene, prastai iž 2	34	—	—	—							
Avižu Krupai iž Swarq	44	—	—	—							
Etmai iž Centneri	—	—	24	—							
Malta, minksta	16	18	16	18							
Malta, lieta	18	20	18	20							

Malbos Vardawimo Terminas

nu 29. Decemberi 1890 iki 3. Januariu 1891

30. Dec. ant Zeg. 11: Wiszniei prie Gupel.

31. Dec. ant Zeg. 11: Gaujienė prie Gaujienos

2. Jan. ant Zeg. 11: Warnuse (Kangalav)

frickerijos Warnen

Priweljimams Moteris

woja Aptieloras Richard Bronto S. G. piles, kurios Aptielose po 1 Mt. už D. gaunamos yra, neabejotinai būtų Dale bendieniskojo Praplatinimo, kadangi iš per sawo twirtai ir powisam ne daudtingai Prapwyjimą prie Moteris visas klas Priprowas yra pramaciujos ir bendien menas prie Leidinimų Sutromyjimų (Sustimimų), Garbilės Drebėjimo, Kraujo-Atsimerimo, Gaujienos Staubėjimui t. t. t. tieria watojamos.

Ant sojndos Dezelės yra priduku, iš to ta liekastwa susbeda, butent iš felonuoj Soltis: Silge, Mošusgarbe, Alė, Užupis, Bitterklee, Gentian.

Alpsakymai.

In unserem Verlage ist erschienen:

Jono Pridrikio Storkio Kasdieniškos Ranku-Knygos

is nokiškis Kalbos i literišką Kalbą nuo Molkytojo Jurgio Meškačo perverstos, kurios Atymečio ir Wakaro Maldos ant sojndos Dienos per vieną Nedelę yra, ir nobažni Paraginmai, Maldos bey Giesmes anis wisu evangeliška Szwenčiak ir anis wisiuk Cezės ir Pastafitimus žmogusko Gyvasties, Sweiakai, Ligoj ir Smertije, — yra išduka-wotos ir prie manes taip ir wisu Lietuvos Knyginiški pirkli gaunamos.

J. Reylenderis be Sunus.

Nachweishungen

zu den

Bau-Umfall-Anzeigen

find zu haben in der

Reyländer'schen Buchdruckerei.

Adreßbuch des Kreises Niederung

(Reg. Bezirk Gumbinnen i. Ostpr., Kreisort Heinrichswalde).

Inhalt:

Abtheilung I. Sämtliche Behörden, Beamten, Lehrer, Korporationen, Verbände, Vereine und sonstige wichtige Nachrichten aus dem Kreise.

II. Handel- und Gewerbetreibende.

III. Grundeigentümer und sonstige Personen.

IV. Ortschafts-Verzeichnis (mit Angabe der Postanstalten, der Kirchspiel, Amtsgerichtsbezirke, der Amtsverwaltung, der Standesbeamten, der Steuerbehörde, der Seelenzahl und der Zahl der Haushaltungen nach der letzten Volzählung und der Entfernung vom Kreisorte).

V. Post- und Telegraphen-Nachrichten. (Posttarif für Druckschriften für Postnachnahme, Porto- und Versicherungsgebühr für Briefe mit Werthangabe, Versicherungsgebühr für Pakete mit Werthangabe, Telegraphen-Tarif.)

VI. Anzeigen.

Systematisch zusammengestellt nach amtlichen Quellen.

Preis 1,50 Mt., nach auswärts franco 1,60 Mt.

J. Reylaender & Sohn, Tilsit

Die jehntal wöchentlich erscheinende
„Tilsiter Zeitung“

(Nr. 6189 der Zeitungspreisliste)

mit den Beiblättern:

Illustriertes Unterhaltungsblatt

(wöchentlich).

Landwirtschaftliche Mitteilungen

(wöchentlich)

und

Frauenblatt

(wöchentlich)

bringt telegraphische Depeschen, telegraphischen Produktenbericht von der Königsberger Börse, Leitartikel, Politische Wochenübersichten, das Wichtigste aus der Lagesgeschichte, Lokales und Provinzielles, Land- und Hauswirtschaftliches, Briefkasten, Rätsel, Berliner Rubelkurs, Familiennachrichten und ein reichhaltiges Feuilleton; ferner werden in der „Tilsiter Zeitung“ die vollständigen Gewinnlisten der Königlich

Königlichen Klassenlotterie zum Abdruck gebracht.
Die Skizzen „Nene Bilder aus Tilsits Vergangenheit“ in der „Tilsiter Zeitung“ in einer Reihe interessanter

Auszeichen aus der Geschichte Tilsits von 1860 bis zur Gegenzeit fortgesetzt werden.

Anzeigen finden durch die „Tilsiter Zeitung“ die weiteste und wirksamste Verbreitung.

Der Abonnementspreis beträgt bei allen Kaiserlichen Postanstalten

vierteljährlich nur 2 Mark 25 Pf.

Die „Tilsiter Zeitung“ hat auch den Postdebit in Russland.

Die Expedition der „Tilsiter Zeitung“.

Die
„Kleine Tilsiter Zeitung“

(Zeitungspreisliste für 1891 Nr. 3303)

mit der illustrierten Beilage

„Der Zeitspiegel“

scheint jeden Freitag.

Die „Kleine Tilsiter Zeitung“ bringt eine wöchentliche politische Rundschau, das Wichtigste aus der Tagesgeschichte, Lokales und Provinzielles, Schwurgerichtsberichte, Vermichtetes, Marktberichte, Holzverkaufstermine, Subhastations-Kalender, standesamtliche Nachrichten, Rubelkurs, Briefstellen etc.

Der „Zeitspiegel“ bietet den Lesern auf seiner ersten Seite stets das vornehmste Ereignis der vergangenen Woche, ist berufener Feder geschildert und illustriert, ferner kleine, kleinere Novellen, Humoristisches, Rebusse, Rätsel etc.

Bestellungen auf die „Kleine Tilsiter Zeitung“ mit illustrierten Beilage „Der Zeitspiegel“ zum Preise von

20 Pfennige vierteljährlich

zu Tilsit in der Redaktion, Hohe Straße 67, schwarz bei königlichen Postanstalten angenommen.

Anzeigen

ab einer Corpusspalte 10 Kreuzig berechnet.

Die Expedition der „Kleine Tilsiter Zeitung“.

Tilzès Seleinjo

Kalendros

ant Meto

1891,

365 Dienu turencio,

Preke:

Abrozais

30 Pf.

J. Reylanderio bey Sunus,

Tilzēje,

faip ir prie wiſu Kalendros Pardawēſu.

Holzverkaufstermine

für die Oberförsterei Ibenhorst finden im Vierteljahr Januar bis März 1891 statt:

I. in Actmonischen, im Laakischen Gasthause am Dienstag den 20. Januar,

Dienstag den 3. Februar, Dienstag den 3. März, Dienstag den 17. März,

II. in Rautchein, im Uckermark'schen Gasthause, am Mittwoch den 7. Januar, Mittwoch den 25. Februar, Mittwoch den 11. März,

III. in Karlseln am Montag den 12. Januar, in Brehm'schen Gasthause, Montag den 9. Februar, im Richter'schen Gasthause, Montag den 23. März, in Stassel'schen Gasthause,

IV. in Stirwitz, im Zimmel'schen Gasthause, am Montag den 26. Januar, Montag den 16. Februar.

Die Termine beginnen um 10 Uhr Vormittags. Es kommt zunächst noch einiges Volk aus dem alten, so dass die neuen Einträge schon ausgesetzt sind, aber aus den Schussbezirken kommen nicht mehr Menschen. Wendauer, Karlseln, Rautchein, Stirwitz, in der vorliegenden Reihenfolge wird je nach dem unveränderten Abschaffens.

Ibenhorst: den 18. Dezember 1890.

Der Oberförster
Ibenhorst.

Payne's illustrirter

Familienkalender

für das Jahr 1891,

mit 5 Gratis-Beilagen

Preis 50 Pf.

zu haben bei

J. Reylander & Sohn.